

nøjes med noget mindre, nemlig med en Femtedel.

Jeg har ikke kunnet tiltræde dette, men har ment, at Sukkerfabrikkerne burde være tilfredse med at opnaa Statens Medvirkning til, at Fabrikkerne for 1919—20 kan betale saadanne Priser til Roedyrkerne og faa saadanne Priser for Sukkeret, at de bliver i Stand til at udbetale et Udbytte til Aktionærerne, der svarer til, hvad de hidtil har kunnet udbetale, altsaa 18 pCt., og i øvrigt holde Forretningen i Gang paa normal Maade. Dertil har jeg føjet, at forsaavidt der bliver Tale om Eksport af Sukker, kunde jeg gaa med til at give Sukkerfabrikkerne, hvis de vilde forestaa Eksporten, vilde være med til paa Statens Vegne at faa Sukkeret ud af Landet til de bedst mulige Priser, en Provision for dette Arbejde. Derom har der, saa vidt jeg har faaet oplyst, ogsaa været forhandlet i Ministeriet og senere mellem Sukkerfabrikkerne og Ministeriet; jeg haaber, at Resultatet af Forhandlingerne bliver, at Sukkerfabrikkerne ikke faar andet end en saadan Provision, og at denne ikke sættes højere, end rimeligt er.

Der er nemlig her Tale om, at Staten engagerer sig meget stærkt. Staten binder sig til længe forud for den Tid, i hvilken Produktionen foregaar og Forbruget finder Sted, at købe alt Sukker, der produceres i Landet; og regner man med, at der produceres de nævnte 144 Mill. kg Sukker, hvilket vel nok maa siges at blive det Maksimumstal, der kan regnes med — det er muligt, at Produktionen bliver noget mindre, jeg kan ikke sige noget bestemt derom —, er det et meget stort Tal, der er Tale om. Staten skal betale ca. 70 Øre pr. kg; det vil sige, at Staten forpligter sig til i 1919—20 at købe for ca. 100 Mill. Kr. Dermed er ogsaa givet, at vi maa opretholde Rationeringen af Sukker for det paagældende Tidsrum, idet det formentlig vil være nødvendigt, at Staten ogsaa i Aaret 1919—20 sælger Sukkeret til en lavere Pris til Forbrugerne end den Pris, der betales, 70 Øre pr. kg. Forbrugerprisen paa det almindelige Konsum, der bruges paa Sukkermærker i Husholdningen, er jo i Øjeblikket 38 Øre pr. kg. For det kommende Aar, 1919—20, fordeler Forbruget sig formentlig saaledes, at der til Husholdning skal bruges 90 Mill. kg og til Industribrug 34 Mill. kg; hvis Prisen sættes til henholdsvis 40 Øre og 90 Øre — i Øjeblikket er Prisen 38 Øre og 88 Øre —, kan Staten for det paagældende Kvantum Sukker faa et Beløb

af 66,6 Mill. Kr., medens Staten har købt til 100 Mill. Kr. Der er altsaa et Beløb af 34 200 000 Kr., som Staten har udækket; til at dække dette Tal har Staten den tiloversblevne Mængde Sukker, 20 Mill. kg, til Eksport. Hvis dette kan sælges til 1 Kr. 50 Øre pr. kg, indvindes derved 30 Mill. Kr., saa bliver Underskuddet paa 4 200 000 Kr.; men hertil maa lægges den Provision paa ca. 2 Mill. Kr., som Staten skal betale til Roedyrkerne, og den Provision, som bliver at betale til Fabrikkerne. Hvis man regner denne til 1 Mill. Kr., vil Staten staa med et Tab paa 7 200 000 Kr. for det kommende Aar.

Hvis dette Tab skal dækkes, maa det enten ske ved Forhøjelse af Prisen paa Sukker til indenlandsk Forbrug eller ogsaa ved, at man opnaar en højere Pris paa Sukkeret i Udlandet. Den Mulighed er naturligvis ikke aldeles udelukket, at man kan eksportere Sukker i 1919—20 til en højere Pris end 1 Kr. 50 Øre. Der er for Øjeblikket Tale om at eksportere noget Sukker til Persien til rigelig et Par Kroner pr. kg; men der er vel neppe Mulighed for, at denne Eksport kan fortsættes i det kommende Aar.

Man maa altsaa regne med, at der for Statskassen kan blive et Tab. Under alle Omstændigheder er det en stor Forretning, Staten indlader sig paa. Man sikrer paa Forhaand baade Sukkerroedyrkerne og Sukkerfabrikkerne deres normale Drift og et godt Udbytte for det kommende Aar, medens Staten under alle Omstændigheder engagerer sig meget stærkt. Jeg mener derfor, at baade Sukkerfabrikkerne og Sukkerroedyrkerne burde have stillet sig mere forstaaende overfor Statskassens Stilling, end Tilfældet har været. Det forekommer mig, at Sukkerroedyrkerne ikke under Trusel af Strejke burde have stillet Staten overfor dette Alternativ; enten dyrker vi ingen Sukkerroer, eller ogsaa skal I betale den Pris, vi forlanger. Hvis der bliver en nogenlunde normal Høst og nogenlunde Eksportmuligheder, bliver Prisen endda højere for det kommende Aar, end den er i Aar, idet man ikke kan regne med, at Sukkerfabrikkerne for indeværende Aar faar mere end 247 Øre pr. Centner, medens de for det kommende Aar altsaa vil faa 250 Øre.

Efter Omstændighederne maa jeg alligevel anbefale Lovforslaget til Vedtagelse her i Salen; vi har jo faktisk ikke noget Valg, det vil være forbundet med for stor Risiko ikke at sikre Befolkningens Forbrug af Sukker i Høstaaret 1919.